

NOTITIE

Betreft	Stikstofdepositie-onderzoek uitwerkingsplan 'Kamerik Noord-Oost 2 – Knotwilgenlaan Zuid-Oost'
Opdrachtgever	Gemeente Woerden
Contactpersoon	mevrouw E. ten Westenend
Werknummer	619.152.90
Datum	2 januari 2020

Aanleiding

In opdracht van de gemeente Woerden is door KuiperCompagnons een stikstofdepositie-onderzoek uitgevoerd voor de ontwikkelingen in het uitwerkingsplan 'Kamerik Noord-Oost 2 – Knotwilgenlaan Zuid-Oost' in de kern Kamerik binnen de gemeente Woerden. Binnen het uitwerkingsplan worden tien levensloopbestendige woningen gebouwd en ten noordoosten hiervan worden twee kavels in particulier opdrachtgeverschap uitgegeven.

In deze notitie is voor deze ontwikkelingen beoordeeld of sprake is van een toename van de stikstofdepositie ter plaatse van stikstofgevoelige habitats binnen de Natura 2000-gebieden in de omgeving van het uitwerkingsplan.

Wettelijk kader

De wettelijke grondslag waarop toetsing van de planontwikkeling noodzakelijk is, betreft de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze toets dient om vast te stellen of, en zo ja, onder welke voorwaarden een menselijke activiteit in en rondom een Natura 2000-gebied kan worden toegelaten.

Meer concreet heeft deze toets de volgende twee doelen:

1. Zekerheid bieden dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet worden aangetaast;
2. Zekerheid bieden dat een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten, dan wel een verstoring van soorten niet optreedt.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoring effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden.

In dit onderzoek is op basis van objectieve gegevens bepaald of negatieve effecten uitgesloten kunnen worden. Het bevoegd gezag zal beoordelen of de bevindingen uit dit onderzoek aanvaardbaar zijn.

Het effect van stikstof op ecosystemen die van nature voedselrijk zijn ondervinden weinig tot geen invloed van stikstofdepositie uit de lucht. Ecosystemen op voedselarme schrale en zandige bodems daarentegen zijn wel gevoelig voor extra stikstof. De beschikbaarheid van stikstof is bepalend voor de concurrentieverhoudingen tussen de plantensoorten. Meestal neemt een beperkt aantal plantensoorten sterk toe ten koste van meerdere andere plantensoorten, zodat de karakteristieke soortensamenstelling in het vegetatietype verandert. De oorspronkelijk aanwezige planten binnen een vegetatietype, of een habitattype, worden grotendeels verdrongen en er ontstaat dan een ander vegetatietype. Verzuiging treedt op.

Wanneer het een habitattype betreft waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen, kan er sprake zijn van strijdigheid met het aanwijzingsbesluit en de daarbij geformuleerde instandhoudingsdoelen.

De belangrijkste onderzoeksparameter die voor verzuring en vermesting kan zorgen in de Natura 2000-gebieden is stikstofdepositie. Onderzoek naar de ecologische betekenis van stikstofdepositie is relatief nieuw waarbij voor de effectbeoordeling op dit moment nog geen wettelijke basis of een algemeen aanvaarde methodiek voorhanden is. Met betrekking tot de toetsing van de effecten van de ontwikkelingen in dit plan op Natura 2000-gebieden, speelt het begrip 'kritische depositiewaarde' (KDW) een belangrijke rol bij de afweging of al dan niet sprake is van een significant negatief effect. Deze waarde is wetenschappelijk breed geaccepteerd en wordt in de jurisprudentie gehanteerd om bijvoorbeeld overbelaste situaties te duiden.

Indien de achtergrondwaarde van stikstofdepositie kleiner is dan de KDW van het betreffende habitattype (geen stresssituatie), treedt gezien de aard van de planontwikkeling geen significant negatief effect op.

Indien ter plaatse van stikstofgevoelige habitats binnen de Natura 2000-gebieden geen stikstofdepositie wordt berekend, kunnen negatieve gevolgen in die gebieden worden uitgesloten. Is er wel sprake van een significante bijdrage ter plaatse van overbelaste stikstofgevoelige habitats dan is een passende beoordeling (gekoppeld aan een MER) noodzakelijk.

Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden

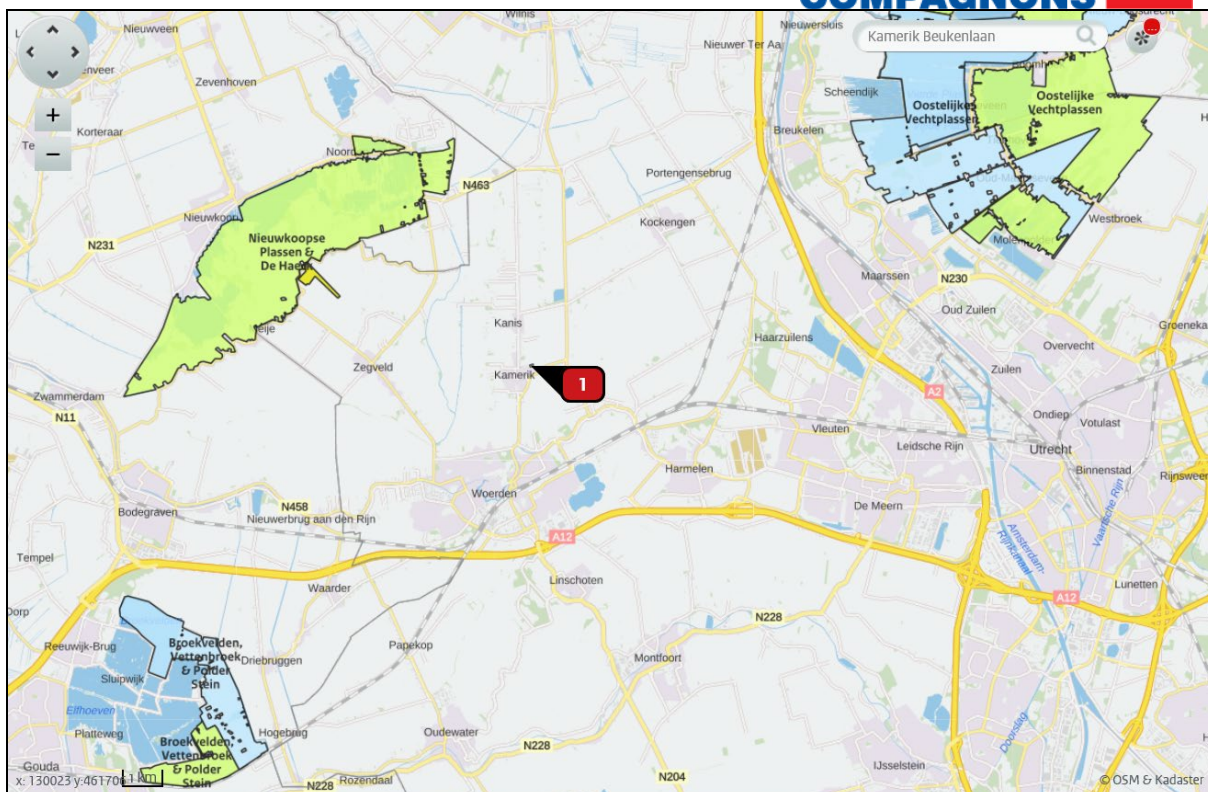
In tabel 1 is de afstand van het uitwerkingsplan 'Kamerik Noord-Oost 2 – Knotwilgenlaan Zuid-Oost' tot de Natura 2000-gebieden aangegeven.

Tabel 1 : Afstand uitwerkingsplan 'Kamerik Noord-Oost 2 – Knotwilgenlaan Zuid-Oost' tot Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebied	Globale afstand [km]	Stikstof-gevoelig ja/nee
Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	7,5	ja
Oostelijke Vechtplassen	10	ja
Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein	11	nee

Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck is op een afstand van 7,5 km van het uitwerkingsplan gelegen. Dit is eveneens het meest nabij het bestemmingsplan gelegen Natura 2000-gebied waarbinnen stikstofgevoelige habitats aanwezig zijn. De overige Natura 2000-gebieden zijn op een afstand van 10 km of meer vanaf het uitwerkingsplan gelegen.

In afbeelding 1 op de volgende pagina is de ligging van het uitwerkingsplan 'Kamerik Noord-Oost 2 – Knotwilgenlaan Zuid-Oost' (oranje markerings) en de in tabel 1 genoemde Natura 2000-gebieden aangegeven.

Afbeelding 1: Ligging uitwerkingsplan 'Kamerik Noord-Oost 2 – Knotwilgenlaan Zuid-Oost' ten opzichte van Natura 2000-gebieden.

Op basis van tabel 1 en afbeelding 1 blijkt dat het beschouwde uitwerkingsplan op grotere afstand van Natura 2000-gebieden is gelegen. Andere, vanuit de Wet natuurbescherming relevante aspecten zoals bijvoorbeeld geluidhinder, lichthinder, verkeersaantrekkende werking hebben gezien de grote afstand tot de betrokken Natura 2000-gebieden geen invloed. Dit betekent dat voor de ontwikkelingen op deze locatie uitsluitend de stikstofdepositie van belang is.

Uitgangspunten

De bouw van de 12 woningen binnen dit uitwerkingsplan leidt tot een emissie van stikstof. Deze fase wordt de aanlegfase genoemd en heeft een tijdelijk karakter. De gebruiksfase is de situatie die optreedt na het in gebruik nemen van de woningen. De aanlegfase en de gebruiksfase zijn beide beschouwd in dit onderzoek.

Aanlegfase

In de aanlegfase wordt de stikstofemissie voornamelijk gegenereerd door de (mobiele) werktuigen op de bouwplaats en, zij het in mindere mate, door het aan- en afrijden van autoverkeer door werknemers en door het halen en brengen van materiaal van en naar de bouwplaats.

In dit stadium van het plan is niet bekend welke bouwonderneming de woningen gaat bouwen. Om deze reden is ook nog niet bekend welke mobiele installaties worden gebruikt wat het vermogen, het bouwjaar en daarmee samenhangend de emissie van stikstof exact zal zijn.

In de afgelopen periode zijn diverse onderzoeken uitgevoerd naar de stikstofemissie tijdens de aanlegfase voor een woningbouwlocatie. Uit een analyse van deze onderzoeken volgt dat een stikstofemissie van 10 kg per woning een hoge emissie per woning is. Op grond van de beschouwde onderzoeken bedraagt de emissie voor de sloop en de bouw van een plan met meerdere woningen circa 5

kg per woning. Er zijn onderzoeken voor kritische locaties waar met de inzet van veel elektrisch materiaal een emissie van stikstof van 1 kg per woning en lager is berekend. In het rapport 'Methode inschatting depositie woningbouwprojecten' van 14 november 2019 opgesteld door het RIVM in het kadre van de voorbereiding van de Spoedwet stikstof is uitgegaan van een stikstofemissie van 3 kg per woning.

In dit onderzoek is op basis van een (worstcase) emissie van 10 kg stikstof per woning beoordeeld of een toename van de stikstofdepositie optreedt ter plaatse van de stikstofgevoelige habitas binnen de Natura 2000-gebieden. In totaal is voor de bouw van de 12 woningen uitgegaan van een totale emissie van stikstof van 120 kilo.

Naast de emissie van mobiele werktuigen op de bouwplaats veroorzaakt ook het verkeer van en naar de bouwplaats tot stikstofemissie. Dit verkeer moet worden meegenomen tot het is opgenomen in het heersende verkeersbeeld. In het document van Bij12 'Instructie gegevensinvoer voor Aeries calculator' van oktober 2019 is dit als volgt omschreven:

Dit is het geval op het moment dat het aan- en afvoerende verkeer zich door zijn snelheid en rij-en stopgedrag niet meer onderscheidt van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg bevindt.

Op basis van deze omschrijving is het verkeer tot de aansluiting van de Spruitweg op de N212 in de berekening betrokken. Vanaf dat punt wordt er van uitgegaan dat het verkeer op snelheid is gekomen (ook het vrachtverkeer) zodat het niet meer is te onderscheiden van het overige verkeer. Verondersteld is dat het bouwverkeer in zijn geheel is geïntegreerd richting de ir. Enschedelaan via de Knotwilgenlaan, de Berkenlaan, de Lindenlaan en de Spruitweg naar de regionale verbindingsweg de N212. Voor de aanlegfase (sloop en nieuwbouw) is uitgegaan van de aanname van 10 lichte motorvoertuigen, 3 middelzware vrachtwagens en 2 zware vrachtwagens per weekdag. Omgerekend naar een werkdag, de dagen dat de bouwplaats normaal gesproken in bedrijf is, zijn deze aantallen nog een factor 7/5 hoger. Op jaarbasis (gedurende de gehele bouwperiode) is in de berekening uitgegaan van 7.280 lichte motorvoertuigbewegingen per jaar, 2.184 middelzware vrachtwagenbewegingen en 1.456 zware vrachtwagenbewegingen.

In de berekening is als rekenjaar het jaar 2020 gekozen. Dit kan ook worden gezien als worst case omdat de emissie van stikstof van motorvoertuigen over de weg in toekomstige jaren verder afneemt.

Gebruiksfase

Tijdens de gebruiksfase wordt de stikstofemissie naast het aan- en afrijden van autoverkeer naar de woningen veroorzaakt door verbrandingsmotoren. Omdat binnen woningen geen cv-installatie meer wordt geplaatst, veroorzaken woningen nauwelijks meer emissie van stikstofoxiden. Door de strenge emissie-eisen van voertuigen over de weg leidt de verkeersaantrekkende werking van de woningen, die vooral uit personenwagens bestaat ook nauwelijks tot een significante emissie. Gedacht moet worden aan enkele kilo's stikstof per jaar. Omdat de gebruiksfase per jaar veel minder stikstof emitteert dan de aanlegfase is de gebruiksfase niet doorgerekend.

Berekeningen

Om te kunnen beoordelen of het plan niet significant bijdraagt aan de stikstofdepositie in nabijgelegen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden is een berekening in Aeries gemaakt voor de aanlegfase. In bijlage 1 is de Aeries-uitdraai opgenomen, waarop de invoergegevens en de resultaten zijn gepresenteerd.

Uit deze berekening blijkt dat geen sprake is van een waarneembare stikstofdepositie binnen de Natura 2000-gebieden. Dit betekent dat geen sprake is van een verslechtering of significante effecten optreden en dat de instandhoudingsdoelstelling van de omliggende Natura 2000-gebieden niet in gevaar komen.

Conclusies

In dit onderzoek is beoordeeld of de aanleg- en de gebruiksfase voor de woningbouw binnen het uitwerkingsplan 'Kamerik Noord-Oost 2 – Knotwilgenlaan Zuid-Oost' leidt tot een toename van de stikstofdepositie ter plaatse van stikstofgevoelige habitats binnen Natura 2000-gebieden. De ontwikkeling betreft de bouw van 12 woningen en na de bouw het gebruik van deze woningen.

Uit het onderzoek blijkt dat de aanlegfase maatgevend is, zodat alleen de effecten gedurende deze fase zijn beschouwd. Uit de resultaten blijkt dat ter plaatse van stikstofgevoelige habitats in de beschouwde Natura 2000-gebieden, op basis van worstcase uitgangspunten, geen sprake is van een waarneembare toename van de stikstofdepositie. De Wet natuurbescherming leidt daarom niet tot belemmeringen voor de ontwikkelingen in dit plan.

KuiperCompagnons

Projectverantwoordelijke: S.M. Klingens MSc

Behandeld door: ing. J. Kraaijeveld

Telefoonnummer: 06-22012330

File: j:\619\152\90\3 projectresultaat\stikstof\03 notitie stikstofdepositie\stikstofdepositieonderzoek uitwerkingsplan kamerik noord-oost 2 de wilgenhof kamerik 2 jan 2020.doc

